

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS ETNOGRAFINIŲ KAIMŲ IŠLIKIMO ILGALAIKĖS PROGRAMOS IR
ŠIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ 2003-2006 METŲ PLANO
PATVIRTINIMO**

2003 m. rugsėjo 16 d. Nr. 1171

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo (Žin., 1999, Nr. [82-2414](#); 2000, Nr. [61-1838](#)) 12 straipsnio 5 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamus:
 - 1.1. Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikę programą;
 - 1.2. Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikės programos įgyvendinimo priemonių 2003–2006 metų planą.
2. Pasiūlyti Etninės kultūros globos tarybai ir savivaldybėms dalyvauti vykdant šiuo nutarimu patvirtintą Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikės programos įgyvendinimo priemonių 2003–2006 metų planą.
3. Nustatyti, kad šiuo nutarimu patvirtinta Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikė programa finansuojama iš institucijoms skirtų bendrųjų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, savivaldybių biudžetų ir kitų teisėtai įsigytų lėšų.

FINANSŲ MINISTRĖ, PAVADUOJANTI
MINISTRĄ PIRMININKĄ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

LIETUVOS ETNOGRAFINIŲ KAIMŲ IŠLIKIMO ILGALAIKĖ PROGRAMA**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikės programos (toliau vadinama – Programa) pagrindinis tikslas – sukurti palankią aplinką įvairiapusei ekonominei ir socialinei etnografinių kaimų plėtrai panaudojant juose išlikusią etninės kultūros paveldą ir vietos tradicijas kaimų verslumui didinti, gyvenimui gerinti, vietos bendruomenės poreikiams tenkinti. Programa bus įgyvendinama 2003–2006 metais.

2. Programos paskirtis – sudaryti etnografiniuose kaimuose palankias administracines, teisines, informacines, socialines ir ekonomines sąlygas gerinti gyvenimą, plėtoti verslą, tobulinti kultūrą, skatinti glaudesnius teritorinės bei šakinės administracijos, vadybos, mokslo, verslo, švietimo ir kultūros ryšius.

3. Etnografinis kaimas – kaimo gyvenamoji vietovė, išlaikiusi tradicinius, istoriškai susiklosčiusius ir būdingus tam regionui etninės kultūros bruožus. Etnografiniai kaimai iš kitų kaimų išsiskiria savitu, itin ryškiu etninės kultūros vertybių kompleksu – etnine architektūra (tradiciniai statiniai ir jų vidaus įranga, sodybų planinė ir erdvinė struktūra, vietovės užstatymo tradicinis pobūdis, jo ryšys su kultūriniu kraštovaizdžiu), archeologijos, mitologijos, gamtos paminklais, vertybėmis ir gyvąja tradicija (bendruomenės gyvenimas, ūkininkavimo tradicijos, verslininkystė, amatininkystė, tautodailė, folkloru, žinija). Etnografiniai kaimai nuo kitų Lietuvos kaimų skiriasi ir ūkinio, socialinio, kultūrinio gyvenimo sąlygomis, plėtros galimybėmis. Būtina savita jų išsaugojimo ir plėtros koncepcija.

4. Programa parengta vadovaujantis valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. [113-5029](#)), prioritetinėmis kryptimis, Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2000 m. birželio 13 d. nutarimu Nr. VIII-1728 (Žin., 2000, Nr. [50-1435](#)), strateginėmis nuostatomis, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymu (Žin., 2002, Nr. [72-3009](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)), Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [14-352](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) nuostatomis, Lietuvos Respublikos regionų plėtros programa ir Lietuvos Respublikos regionų plėtros programos įgyvendinimo 2003–2005 metų priemonėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1905 (Žin., 2002, Nr. [117-5259](#)), Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. [110-4852](#)), Europos kultūros konvencijos (Žin., 2001, Nr. [101-3599](#)), Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijos (Žin., 1999, Nr. [100-2896](#)), Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijos (Žin., 1997, Nr. [19-411](#)), Europos kraštovaizdžio konvencijos (Žin., 2002, Nr. [104-4621](#)) pagrindiniais principais ir UNESCO Rekomendacija dėl tradicinės kultūros ir folkloro apsaugos (1989 m.).

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

5. Etnografinių kaimų gyvybingumas yra svarbus šalies kultūros tradicijų įvairovės, nacionalinio ir regioninio, vietovių savitumo požymis, tolygaus išsivystymo rodiklis. Kad išliktų ir būtų plėtojami etnografiniai kaimai, būtina įgyvendinti Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) šalyse vykdomas ir mūsų šalies sąlygoms pritaikytas priemonės, kuo geriau panaudoti ne tik nacionalinio biudžeto, bet ir ES struktūrinių fondų teikiamas galimybes.

6. Mūsų šalyje kaip kultūros vertybės saugomos 48 tradicinės kaimo gyvenvietės, 56 sodybos (vidutiniškai po 4 pastatus – daugiausia Aukštaitijoje ir Dzūkijoje) ir 171 pavienis etninės architektūros pastatas. Tradicinės kaimo gyvenvietės, esančios istorijos ir kultūros paminklų sąrašuose, neapėmia Lietuvos etnografinių kaimų architektūros įvairovės pagal jų struktūrą, apstatymą (pvz., neįrašyta gatvinių kaimų tipų – gatvinių rėžinių, dvilypių, palaidų gatvinių, linijinių ir t. t.), etninį regioninį savitumą (menkai ištirti Žemaitijos, Suvalkijos ir Mažosios Lietuvos etnografiniai kaimai). Todėl daug etnografinių kaimų apskrityje nėra saugoma. Nė vienas etnografinis kaimas nėra įrašytas į Kultūros vertybių apsaugos registrą (jų įrašymo principai, įvertinimo kriterijai, pagal kuriuos ištirta vos 14 etnografinių kaimų, dar tik baigiami rengti).

7. Etnografinių kaimų apskaita tvarkoma tik pagal jų architektūrinę išliekamąją vertę, todėl neišvertinami juose išlikę etninės kultūros gyvosios tradicijos reiškiniai. Tai trukdo atskleisti jų etninės kultūros savitumą, verslinį (pvz., turizmo), edukacinį ir kultūrinį patrauklumą. Lietuvos etnografinių kaimų apskaita ir tyrimai iki šiol nėra vykdomi kompleksiskai, ir tai apsunkina šiuolaikinę jų rinkodarą. Tinkamų apskaitos ir tyrimų sąlygų nustatymas, sudarymas paspartintų etnografinių kaimų architektūros, archeologijos, etninės kultūros vertybių įtraukimą į Kultūros vertybių apsaugos registrą, gamtos vertybių, esančių etnografinių kaimų aplinkoje, – į valstybės saugomų gamtos paveldo objektų sąrašą.

8. Turimi sukaupiti duomenys apie etnografinius kaimus neužtikrina greito ir efektyvaus vertybių inventorizavimo ir įvertinimo (Kultūros paveldo centras tyrimus pajėgia atlikti kasmet ne daugiau kaip keturiuose etnografiniuose kaimuose), todėl daugelio etnografinių kaimų medinių statinių būklė sparčiai blogėja (ypač mažosios architektūros paveldo: kryžių, koplytstulpių, skulptūrų, kapinių ansamblių). Stokojama finansinių išteklių, todėl neužtikrinamas koordinuotas duomenų apie etnografinius kaimus kaupimas, jų fiksavimas ir tyrimai įvairiose šalies mokslo ir mokymo institucijose, muziejuose, nacionalinių regioninių parkų direkcijose, savivaldybėse. Mažai paskelbta taikomojo ir fundamentaliojo mokslo darbų apie etnografinius kaimus.

9. Nėra nei veiksmingos etnografinių kaimų architektūros išsaugojimo priemonių sistemos, nei teisinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių sąlygų ją sukurti. Esamos priemonės neužtikrina etnografinių kaimų gyvybingumo ir savitumo palaikymo, etninės kultūros paveldo išsaugojimo, gyvosios tradicijos puoselėjimo ir plėtos. Mažėja vietos gyventojų, jie sensta, todėl sparčiai nyksta etnografinių kaimų etninės architektūros paveldas ir jo gyvoji tradicija. Parengti nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipiniai apsaugos reglamentai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 152 (Žin., 2002, Nr. [13-499](#)), tačiau jie neišsprendžia daugelio iškilusių problemų, susijusių su valstybės ir privačių interesų derinimu. Ribotai ir lėtai atnaujinami vertingi statiniai valstybės lėšomis. Lietuvos etninės architektūros istorikai drauge su architektais iki šiol nėra parengę rekomendacijų, kaip etnografiniuose statiniuose priderinti modernius sanitarijos įrenginius, gamybos, statybos technologijas. Savarankiškai pritaikant pastatus rekreacijai ir turizmui, dorkomas etnografinių kaimų etninės architektūros sprendimas, statomi nauji statiniai dažnai neatitinka vietos tradicijų – tai griauja etnografinių kaimų savitumą, dorko tradicinį kraštovaizdį, naikina gamtos vertybes.

10. Nepakankamas valstybės ir visuomenės dėmesys etnografinių kaimų etninės kultūros gyvajai tradicijai, jų gamtos ir istorijos vertybėms. Etnografiniuose kaimuose neatlikti gyventojų verslumo, gyvensenos, kūrybos, etninės psichologijos, gyvenimo kokybės tyrimai. Nepakankamai ištirtas etnografinių kaimų lokalinis savitumas. Šalies visuomenei ir etnografinių kaimų bendruomenėms trūksta žinių apie etnografinių kaimų vertybių, išteklių, tradicijų vertę, jų panaudojimo galimybes šiuolaikinėje ekonominėje ir kultūrinėje veikloje. Etnografiniai kaimai nepakankamai įsilieja į turizmo informacijos plėtos sistemą.

11. Etnografiniuose kaimuose vyrauja nekomercinis ūkininkavimas, smulki žemėvalda, ekstensyvi žemdirbystė, turinti ekologinio ūkininkavimo požymių; taikomi pigesni tradiciniai ūkininkavimo būdai ir inventoriai – arkliais ir atitinkamais tradiciniais padargais apdirbama žemė, šienaujama ir javai kertami pjautuvais, dalgiais, menkai technizuotas derliaus apdorojimas ir laikymas.

12. Didėja nenaudojamų žemės ūkio naudmenų plotai, nyksta bendruomeninis gyvulių ganymas, ūkiniai pastatai (tvartai, klojimai ir kiti) neprofesionaliai pertvarkomi ir netinkamai pritaikomi dabarties poreikiams (pvz., pritaikomi garažams, sandėliams). Daugelis etnografinių kaimų gyventojų nesidomi alternatyvia veikla, nemato geresnio gyvenimo perspektyvų, kaimuose paplitęs girtavimas.

13. Neteikianti pakankamai pajamų ūkinė veikla nepadedą spręsti etnografinių kaimų gyventojų ekonominių ir socialinių problemų. Nors ir esama išteklių, etnografiniuose kaimuose per lėtai plėtojami alternatyvūs verslai. Konservatyvi etnografinių kaimų gyventojų mąstysena trukdo prisitaikyti prie kintančių verslo sąlygų. Rinkodaros, žaliavų paieškos ir kitus vadybos klausimus iš dalies mėgina spręsti nacionalinių ir regioninių parkų direkcijos, tačiau ir joms trūksta metodinės informacijos. Etnografiniuose kaimuose verslui plėtoti menkai pritaikomi ir panaudojami gausūs ir gražūs kulinarinio paveldo ištekliai. Tradiciniais amatais, tautodaile verčiasi tik pavieniai meistrai. Neplėtojami tradiciniai verslai: medienos apdirbimas, puodininkystė, odos ir kailių išdirbimas, vaistažolių rinkimas, bitininkystė, žirgininkystė ir kiti. Etnografiniai kaimai nepakankamai įtraukiami į turizmo veiklą (kiek sparčiau – Žemaitijoje ir Aukštaitijoje). Kaimo turizmui plėtoti retai panaudojamos etnografinės aplinkos teikiamos unikalios galimybės. Iki šiol nepradėti įgyvendinti Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento užsakymu mokslininkų, architektų ir kitų etninės kultūros specialistų 1994–1995 metais parengti projektai „Verbų etninės kultūros draustinis“, „Keturiasdešimt totorių kaimo etninės kultūros draustinis“. Etnografiniai kaimai dar menkai įtraukiami į kultūrinio ir pažintinio turizmo maršrutus. Daugelis etnografinių kaimų yra vandens ir automobilių turizmo mėgėjiškų maršrutų zonoje, tačiau iki šiol neišplėtotą infrastruktūrą, kurios reikia šiam turizmui: keliai, bendrojo naudojimo transportas, stovyklavietės, poilsio aikštelės, inventoriaus nuoma, pakelės prekyba.

14. Trūksta koordinavimo sprendžiant etnografinių kaimų problemas, nacionalinio biudžeto ir ES lėšų racionalaus panaudojimo klausimus.

III. PROGRAMOS UŽDAVINIAI

15. Programos uždaviniai:

15.1. administracinėmis ir mokslo priemonėmis siekti, kad būtų išsaugoti etnografinių kaimų etninės kultūros paveldas ir gyvosios tradicijos, gamtos, istorijos, mitologijos, archeologijos vertybės;

15.2. teisinėmis ir finansinėmis priemonėmis skatinti etnografiniuose kaimuose tradicijomis pagrįstą turizmo ir rekreacijos paslaugų, ūkinės ir bendruomeninės veiklos, verslų ir amatų plėtrą;

15.3. remti informacijos apie etnografinius kaimus, jų vertybes ir tradicijas sklaidą;

15.4. išsaugoti ir tobulinti etnografinių kaimų infrastruktūrą;

15.5. spręsti ekonomines, socialines, demografinės etnografinių kaimų problemas.

IV. SPRENDIMAI

16. Tikslinga peržiūrėti ir nustatyti naujus etnografinių kaimų, jų vertybių įvertinimo ir atrankos kriterijus, pagal kuriuos kiekviename šalies etnografiniame regione galima būtų atrinkti ir rinkodaros požiūriu įvertinti tai, kas saugotina etnografiniuose kaimuose, juos ir jų vertybes įtraukti į kompleksiškai integralią (susijusią su kitomis duomenų sistemomis) apskaitą, atlikti jų išteklių ir plėtos galimybių analizę, apskaičiuoti, kiek būtina skirti investicijų etnografiniams kaimams išsaugoti. Prioritetai turėtų būti teikiami:

16.1. etnografiniams kaimams, turintiems daugiau išteklių, saugojamų ir puoselėjamų vertybių, plėtos perspektyvų ir galimybių;

16.2. etnografinių kaimų darniam vystymui šalyje.

17. Siekiant suaktyvinti etninės kultūros tradicijų, kaimo turizmo ir rekreacijos paslaugų plėtrą etnografiniuose kaimuose ir jų apylinkėse, būtina sparčiau renovuoti architektūrinę vertę turinčius statinius, mažinti valstybinių ir privačių interesų priešpriešą, sukurti teises ir finansines

sąlygas, kad būtų atlyginamos išlaidos asmenims, renovuojantiems, restauruojantiems etnografiniuose kaimuose esančius vertingus statinius.

18. Būtina propaguoti etnografiniuose kaimuose tradicijomis pagrįstas turizmo ir rekreacijos paslaugas, didinti jų prestižą; tobulinti etnografinio kaimo turizmo aplinką reglamentuojančią teisinę bazę; sukurti teises, finansines ir ekonomines sąlygas etnografinių kaimų gyventojams gauti pajamų už viešąsias paslaugas, infrastruktūros puoselėjimą, gamtosauginę veiklą; teikti valstybės finansinę paramą ir pagal galimybes panaudoti ES struktūrinių ir tarptautinių fondų lėšas alternatyviai veiklai (ypač etninės kultūros turizmo, kitų verslų ir amatų), etninės kultūrinės veiklos ir raiškos projektams, pagrįstiems etnografinių kaimų privalumais ir padedantiems išsaugoti regionų savitumą.

19. Plėtotinos ir remtinios įvairios edukacinės programos, susijusios su etnografinių kaimų specifika (visuomenės informavimo, ugdymo, etnografinių kaimų mokslinio tyrimo, jų gyventojų švietimo, konsultavimo, mokymo, profesinio lavinimo). Etnografinių kaimų vertybės turi būti žinomos, prieinamos visuomenei, todėl visomis šiuolaikinėmis priemonėmis turi būti skleidžiama informacija apie etnografinius kaimus.

20. Norint pagerinti gyvenimo, rekreacijos sąlygas etnografiniuose kaimuose, užtikrinti etninės kultūros turizmo plėtrą, būtina sukurti patrauklią šių kaimų infrastruktūrą. Reikia sudaryti etnografinių kaimų vizualinės informacijos sistemą, gerinti privažiuojamuosius kelius prie etnografinių kaimų ir aplinkinių turizmo objektų, įrengti automobilių stovėjimo aikšteles ir stovyklavietes, tvarkyti aplinką.

21. Svarbu plėtoti užimtumo didinimo programą ir skurdo mažinimo strategiją, sudaryti jaunimui palankias gyvenimo ir darbo sąlygas. Siekiant išsaugoti tradicinių bendruomenių gyvybingumą, reikia gerinti sveikatos apsaugą ir profilaktiką, socialinę paramą ir švietimą, viešosios tvarkos apsaugą. Etnografinių kaimų plėtros projektavimas itin specifinis, todėl jis įmanomas tik remiantis vietos gyventojų verslumo, etninės psichologijos stebėjimais. Tikslinga vykdyti etnografinių kaimų gyvenimo ir aplinkos kokybės monitoringą.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

22. Numatoma, kad įgyvendinus Programą bus pasiekta tokių rezultatų:

22.1. Panaudojus kaimuose išlikusį etnokultūrinį palikimą ir vietos tradicijas, bus sukurta palanki aplinka visokeriopai ekonominei ir socialinei etnografinių kaimų plėtrai, padidės jų verslumas, pagerės gyvenimas juose, bus geriau tenkinami vietos bendruomenės poreikiai.

22.2. Etnografiniai kaimai taps šalies regionų etninės kultūros ir ūkinių tradicijų židiniais, bus išsaugotas ir puoselėjamas vietovės savitumas ir regioninis tapatumas. Etnografiniai kaimai taps patrauklūs rekreacijai ir turizmo plėtrai.

22.3. Tautodailės ir folkloro raida, senosios ūkinės veiklos tradicijos bus derinamos su kaimo turizmu, rekreacine veikla, kitais alternatyviais verslais kaime, bus išplėtotas paslaugų ir prekybos sektorius.

22.4. Etninę architektūrinę vertę turinčių pastatų atnaujinimas panaudojant autentiškas statybines medžiagas ir tradicinį statybos būdą sudarys sąlygas kurti darbo vietas ir plėtoti verslą kaime.

22.5. Etninės kultūros vertybių visuomenei pristatymas, tradiciniai amatai ir verslai, tautodailė, šventės ir tradicinės apeigos, kiti kultūros renginiai bus svarbiausios turizmo ir rekreacijos plėtrą skatinančios priemonės. Etnografinio kaimo vertybės taps atviros ne tik šalies visuomenei, bet ir pasauliui. Bus skatinama informacijos apie etnografinio kaimo etninės kultūros vertybes, veiklos ir amatų paplitimą, turizmo ir rekreacijos paslaugas sklaida.

22.6. Administracinėmis, mokslinėmis, švietimo ir kultūros priemonėmis bus sudarytos geresnės sąlygos, kad etnografiniuose kaimuose ir jų aplinkoje išliktų etninės kultūros, gamtos, istorijos, mitologijos, archeologijos vertybės; bus išsaugotas etnografinio kaimo visumos (gyvoji etninės kultūros tradicija, kultūros, gamtos vertybės ir kita) gyvybingumas.

22.7. Etnografinių kaimų bendruomenės teisinėmis, finansinėmis ir ekonominėmis priemonėmis bus skatinamos teikti viešojo vartojimo paslaugas, rūpintis infrastruktūros kūrimu ir aplinkosauga.

VI. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

23. Programos finansavimo šaltiniai:

23.1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos;

23.2. savivaldybių biudžetų lėšos; 23.3. kitos teisėtai įsigytos lėšos.

VII. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

24. Programos vertinimo kriterijai:

24.1. kiek parengta etnografinių kaimų ūkinės ir kultūrinės veiklos plėtojimo projektų (vienetais);

24.2. kiek išleista leidinių apie etnografinius kaimus (vienetais);

24.3. kiek parengta etnografinių kaimų turizmo rinkodaros projektų (vienetais);

24.4. kiek parengta infrastruktūros plėtros projektų (vienetais).

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Programos įgyvendinimą koordinuoja Žemės ūkio ministerija kartu su Etninės kultūros globos taryba.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1171**LIETUVOS ETNOGRAFINIŲ KAIMŲ IŠLIKIMO ILGALAIKĖS PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ 2003-2006 METŲ PLANAS**

Eil. Nr.	Programos uždaviniai	Priemonės	Atsakingas vykdytojas	Vykdymo terminas (metai)
1.	Administracinėmis ir mokslo priemonėmis siekti etnografinių kaimų etninės kultūros paveldo ir gyvosios tradicijos, gamtos, istorijos, mitologijos, archeologijos vertybių išsaugojimo			
1.1.		nustatyti saugotinų etnografinių kaimų ir etnografinių sodybų atrankos kriterijus, sudaryti etnografinių kaimų ir etnografinių sodybų sąrašą	Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2004
1.2.		vykdyti etnografinių kaimų kultūros materialinių ir nematerialiųjų vertybių paiešką, įvertinti ir inventorizuoti jas	Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas (toliau vadinama – Kultūros vertybių apsaugos departamentas), Aplinkos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2006
1.3.		parengti etnografinio kaimo naujų statinių statybos arba esamų statinių restauravimo, pritaikymo dabarties poreikiams, modernių technologijų racionalaus taikymo rekomendacijas, kad šie statiniai kuo geriau atitiktų vietovės etninės architektūros tradicijas	Aplinkos ministerija, Etninės kultūros globos taryba	2003–2006
2.	Teisinėmis ir finansinėmis priemonėmis skatinti etnografiniuose kaimuose tradicijomis pagrįstų turizmo ir rekreacijos paslaugų, ūkinės ir bendruomeninės veiklos, verslų ir amatų plėtrą			
2.1.		parengti teisės aktų, numatančių išlaidų atlyginimą asmenims, restauruojantiems ir prižiūrintiems etnografinių kaimų statinius, etninės architektūros paveldo objektus, projektus	Kultūros vertybių apsaugos departamentas, Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Ūkio ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2004

2.2.		teikti finansinę paramą etnografinių kaimų ūkinės ir kultūrinės veiklos plėtojimo projektams (etninės kultūros renginių: tautodailininkų, amatininkų seminarų, simpoziumų, plenerų, folkloro švenčių; tautodailės: puodininkystės, kalvystės, audimo, siuvimo, medžio drožybos, pynimo ir kitų; alternatyvios veiklos, amatų, verslų: odų, kailių išdirbimo, medžio apdirbimo, bitininkystės, žirgininkystės, žvejybos)	Žemės ūkio ministerija, Kultūros ministerija, Ūkio ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2006
3.	Finansuoti informacijos apie etnografinius kaimus, jų vertybes ir tradicijas sklaidą			
3.1.		remti etnografinių kaimų mokslinius tyrimus, visuomenės informavimo apie etnografinius kaimus, etnografinių kaimų gyventojų mokymo ir konsultavimo verslų, amatų ir etninės kultūros renginių srityse programas	Švietimo ir mokslo ministerija, Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Žemės ūkio rūmai, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2006
3.2.		parengti ir įgyvendinti etninės kultūros paveldo švietimo projektą „Etnografiniai kaimai“	Švietimo ir mokslo ministerija, Ūkio ministerija, Etninės kultūros globos taryba	2004–2006
3.3.		parengti ir išleisti lietuvių ir anglų kalbomis mokslinę studiją „Lietuvos etnografiniai kaimai“	Švietimo ir mokslo ministerija, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Etninės kultūros globos taryba	2005–2006
3.4.		parengti ir išleisti mokslines studijas ir informacinius leidinius apie kai kuriuos etnografinius kaimus	Žemės ūkio ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Etninės kultūros globos taryba	2004–2006
3.5.		sukurti interneto svetainę apie etnografinius kaimus	Žemės ūkio ministerija, Ūkio ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Etninės kultūros globos taryba	2003–2005
3.6.		remti etnografinių kaimų turizmo rinkodarą – propaguoti teikiamas etnografiniuose kaimuose turizmo paslaugas ir esamus amatus	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos (toliau vadinama – Valstybinis turizmo departamentas), Žemės ūkio ministerija, Žemės ūkio rūmai, Etninės kultūros globos taryba	2003–2006
4.	Išsaugoti ir tobulinti etnografinių kaimų infrastruktūrą			

4.1.		nacionalinėje turizmo informacijos sistemoje pateikti informaciją apie turizmą ir amatus etnografiniuose kaimuose	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Žemės ūkio rūmai, Etninės kultūros globos taryba	2003–2006
4.2.		organizuoti privažiuojamųjų kelių prie turizmo objektų rekonstrukciją ir statybą, gerinti visuomeninio transporto būklę	Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija, savivaldybės	2003–2006
4.3.		plėtoti turizmo infrastruktūrą etnografiniuose kaimuose	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija, savivaldybės, Etninės kultūros globos taryba	2003–2006
4.4.		remti etnografinių kaimų infrastruktūros plėtros projektus, užtikrinti kultūros ir gamtos vertybių apsaugą	Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2004–2006
5.	Spręsti ekonomines, socialines ir demografines etnografinių kaimų problemas			
5.1.		atlikti etnografinių kaimų gyventojų verslumo, veiklos, gyvenamosios, gyvenimo kokybės analizę, atskleidžiančią ekonominių, socialinių ir demografinių šiuolaikinio etnografinio kaimo problemų sprendimo galimybes	Žemės ūkio ministerija, Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2005
5.2.		numatyti priemones gyventojų nedarbui ir skurdui mažinti atsižvelgiant į tolesnę etnografinių kaimų plėtrą	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2004
5.3.		numatyti priemones tradiciniam ūkininkavimui skatinti, aplinką tausojantiems žemdirbystės metodams diegti ir alternatyvioms pajamoms etnografiniuose kaimuose didinti	Žemės ūkio ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Etninės kultūros globos taryba, savivaldybės	2003–2006